

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sămbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Cuvinte răstălmăcite.

Sibiu, 12 Martie n.

Ni s'a trimis la redacție numărul din 7 Martie al ziarului „Temesvári Hirlap“, în care la loc de frunte se comentează, în mod foarte greșit, părerile pe cari ni le-am exprimat în numărul 14 al anului acestuia, cu privire la vorbirea din urmă a deputatului dietal Dr. Iuliu Maniu, rostită în dieta țării, și ni se face un rechisitor aspru și nemeritat.

Suntem mulțumitori tuturor celor care iau act despre scrisorile noastre. Pentru că, ori sunt ele corecte, și atunci merită să fie lățite în cercuri largi, ori sunt greșite, și atunci au să fie combătute și îndreptate. Și noi primim cu plăcere îndreptarea, vină ea dela ori și cine, numai să fie făcută cu temei.

Cele scrise din partea ziarului „Temesvári Hirlap“ la adresa noastră nu au însă nici o bază solidă. Aceea ce ni se impută că am fi scris, noi n'am scris. Domnii dela ziarul numit citează fals din ziarul nostru. Și falsă și neadevărată fiind citația, greșită e întreaga comentare și toate concludsiunile scoase din niște vorbe, pe cari noi nu le-am folosit.

Condamnăm acest mod de seducere a opiniunii publice, făcută prin răstălmăcirea de cuvinte, ori prin traduceri false și tendențioase. Pentru vorbele noastre dăm seamă ori și cui, dar pentru vorbe inventate cu anumit scop și tendință, răspundă inventatorii lor.

Cetitorii noștri știu bine ce am scris cu privire la vorbirea deputatului Maniu. Spuneam, că armata pe noi nu ne privește. Stăpân peste ea e Monarhul. El și-o organizează cum vrea. Dacă vrea să fie unitară, așa va rămânea, iar dacă va vrea să facă concesii Maghiarilor, le

va face, fără să ne întrebe pe noi, ori să țină cont de protestele noastre. Deputații români ar trebui însă să fie combătuți în dietă cu argumente, nu cu insulte. Atâta!

Și acum să vedem cum ne-au redat ideile cei dela ziarul numit. Cităm verbal:

„Regele a declarat de mai multe ori, că nu permite să fie spartă unitatea armatei. Și aceasta e și dorința noastră. Dar dacă Regele vrea acum să facă concesii Maghiarilor, poftescă și le facă. Și până acum toate le-a făcut fără a ne asculta pe noi, chiar și lucrurile care pe noi ne privesc. În chestia aceasta nu mai avem deci ce să vorbim. Dar aceea condamnăm în mod hotărât, ca deputații noștri să fie insultați din partea deputaților maghiari, atunci când dau expresiune sentimentelor adevărate ale Românilor. Poftescă și lupte în dietă cu argumente nu cu insulte personale.“

Confronteze ori cine cuvintele acestea cu cuvintele din ziarul nostru, și se va convinge, că nimic nu se află în articolul nostru din aceea ce citează ziarul timișorean. Noi n'am vorbit despre declarațiile Monarhului, că nu permite să fie spartă unitatea armatei, ci i-am constatat dreptul de a dispune de ea. N'am spus nici aceea, că dorința noastră încă ar fi, ca armata să rămâne unitară, și nici despre sentimentele adevărate ale Românilor n'a fost vorba în articolul nostru.

A scoate deci din aceea ce am scris noi concludsiunile pe cari le scoate ziarul timișorean, anume, că articolul nostru e de conținut revoluționar, antidinastic, iredentist, că e scris la intervenția ligei din București, e mai mult decât greșală, e chiar răutate, lucru în contra căruia trebuie să protestăm cu toată enegia.

În chestii de *patriotism* și *dinasticism* noi nu cerem și nu primim învățături dela nime; și trebuie să protestăm și numai în contra presupunerii, că am fi în stare să ne abatem dela calea corectă, observată totdeauna în lungul nostru trecut în privința aceasta. Nu iredentism, nu antidinasticism și nu revoluție propagăm noi, ci pace și bună înțelegere între popoarele acestei patrii comune! Pacea și buna înțelegere, la care însă cu greu putem să ajungem, câtă vreme se află oameni între Maghiari, cari ne răstălmăcesc cuvintele, în felul cum o face ziarul „Temesvári Hirlap“, și ne pun în sarcină păcate, pe cari nu le-am săvârșit și nici prin gând nu ne trece a le săvârși.

Din parlament. Deputatul naționalist român Dr. Vasile Lucaciu a făcut Mercuri comunicare dietei, că i-s'a violat dreptul de imunitate de către oamenii administrației în comuna Tievaniul-mic. Domnul Dr. Lucaciu voia să spună cum s'au întâmplat lucrurile, dar nu a fost lăsat să vorbească. I s'a spus, că va putea vorbi pe larg în comisiunea de imunitate.

Legea congruei. După ce gata dieta cu reformele de dare, va lua în desbatere legea congruei. Partidul popular a luat hotărâre să prezinte dietei mai multe modificări însemnate cu privire la legea aceasta.

Consiliu de miniștri. Mercuri după amiază s'a ținut consiliu de miniștri în Budapesta, în care s'a discutat și rezolvat între altele și chestia legării contractului comercial cu Sărbia și cu România. Guvernul român a trimis adevărată vorbă la Viena și la Budapesta, că dacă nu i-se fac mai multe și mai mari concesii decât cele acordate până acum din partea Austro-Ungariei, și nu se va grăbi încheierea contractului, va abdică contractul comercial existent, care expiră la un an după abdicare.

Conferența deputaților naționaliști. Mercuri după amiază au ținut conferință deputații naționaliști. Președintele Mihali a făcut comunicări clubului, despre terorismul exercitat cu ocaziunea alegerii dela Oravița, iar clubul a încredințat pe deputatul Dr. St. C. Pop să adreseze guvernului interpelație în chestia aceasta. Clubul a decis apoi să ducă luptă energică parlamentară în contra legii congruei.

Comisiunea băncii. Mercuri după amiază a ținut ședință comisiunea parlamentară emisă în chestia băncii, și a luat în desbatere propunerea deputatului Holló referitoare la înființarea băncii independente. Széll Kálmán a declarat, că aducerea vreunei hotărâri în chestia băncii ar fi prematură, el deci nu poate lua parte la desbatere. Au vorbit mai mulți pentru primirea propunerii lui Holló, iar în urmă s'a închis ședința având a se continua astăzi, Vineri, după amiază.

Evangelia, ca principiu al vieții.

De D. I. Bogdăveski.

(Urmare.)

Evangelia nu se unește cu vre-o determinată cultură esternă și nici nu se poate lega, pentru că ceea ce astăzi se socotește progresiv, mâine se recunoaște rămas în urmă. Însă ea nu e nici dușmană unei asemenea culturi. Evangelia ne spune doar următoarele: „muncă, rod, propășire, însă toate acestea puse în slujba lui Dumnezeu și a apropielii, întrezărind lumina eternității, scăpând de aservirea a ceea ce este trecător. Munciți, nu ședeți în largul câmp al vieții neactive, folosiți darurile date vouă de Dumnezeu și străduiți mereu cu adevăratul spirit al culturii ce duce la adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu.“

Se socotește patriotismul ca necompatibil cu evangelia, care — zic unii — se poate împăca cu evangelia numai prin ajutorul fățărniciei și a sofisticii, încât un punct însemnat pentru evangelie trebuie să fie lupta cu mărginirea națională în domeniile religiei. Ca și cum patriotismul ar duce numai decât la exclusivism religios! Pot fi creștini oamenii și atunci, când nu încetează a fi după naționalitate „iudei ori elini“; în Hristos „nu este invidiu nici elin“, se înțelege nu în acest

FOIȘOARĂ.

Un protocol de pe timpul episcopului Moga.

— Spicuiuri —

(Urmare.)

De preotul E. Cioran.

O altă chestiune, care a preocupat mult pe episcopul Moga și, care își are istoricul ei, a fost cumpărarea unei reședințe, unei case episcopale. Este știut, că Sașii n'au permis zidirea unei biserici românești în Sibiu, și mai ales în centru, deci nici a unei episcopii, episcopul Moga era silit a locui în casă cu chirie, un fapt convingător despre situația bisericii, în urma multelor prigoniri deoparte, iar de altă parte și de sărăcia și lipsa de bani de-a putea zidi sau cumpăra o reședință. Cu atât mai mult a stăruit episcopul Moga pentru procurarea unei reședințe, cu cât a văzut că Sașii își bat joc de el, scoțându-l din casele aflătoare în strada Urezului, unde plătea chirie.

În circularul din anul 1816 episcopul Moga aduce la cunoștința clerului, că „a sa preasfințită Mărire împărătească a dat voie clerului neunit ca în cetatea Sibiiului să cumpere o casă de Episcopie unde să se învețe și bogoslovii“, dăruind spre acest scop aceea Mărire împărătească 15.120 de zloți „această mare milă a împărăției arătată spre neamul nostru carele ca fiul omenesc nu are unde să-și plece capul până acuma, și să-și lumineze cu lumina bogoslovii“... — Îndeamnă cle-

rul, că de oarece bani nu sunt desjuns, ci trebuiesc vre-o 40—50 de mii spre cumpărarea reședinței și a bogosloviei, să colecteze fiecare în ținutul său, urmând pilda împărătească. Arată ce școli frumoase au alții și noi „o țară de oameni“ să nu putem zidi o bogoslovie? „Drept aceea — zice în circularul amintit — ca să nu fim de toată ocara și rușinarea, ce ni s'ar conveni a o căpăta pentru nemulțămirea noastră către prea înalta și buna împărăție, care ne deșteaptă, ne îndeamnă, ne ajută mai mult decât părintește, ca să nu ne păgubim cu lenevirea și acum să lăsăm a trece fără folos acest blagoslovit dar, dară să ne silim a-l ținea și întări, căci măcar deși sunt vremile acuma sărace, și noi încă în iele săraci, totuș prin folosul ce va veni, încă vom putea cumpăra casă de bogoslovie și Episcopie“.

În circularul din anul 1821 Nr. 63 episcopul Moga apelează cu toată căldura, ca să se colecteze bani pentru cumpărarea unei reședințe episcopale. Fiind unul din cele mai frumoase circulare ale ep. Moga și mai interesante în ceea ce privește chestiunea sus amintită îl voi transcrie în întregime.

Nr. 63/821. Părinte Protopoape! Așa preasfințită mărire împărătească osebuită purtare de grijă având de mântuire neamului nostru celui — S'au milostivit a porunci ca să nu se mai pue nime împotriva cumpărării caselor clerului ce s'au fost tocmit mai de nainte dela Ecșelenția Grof Banffy, acuma fraților! dacă voiți intradins ca să ajungă neamul nostru cândva

la ceva mântuire, stați acum cu toții să punem acest paș cătră fericirea lui, să putem zice la ciasul nostru cel mai de pe urmă, că n'am trăit de totul pe nimica, am făcut cevaș pentru mulțime, pentru frații noștri, am pus un temeliu pentru mântuirea neamului nostru cel obidat, alții după noi văzând temelii pus le va veni aminte să zidească mai în sus. Sute de ani au trecut, și încă nici temelii nu se află pus la cevaș. Și măcar totdeauna au avut neamul nostru mii de Dascăli în Cristos, iară mulți părinți. Toate limbile silesc să-și ferească neamul său, dar numai noi oare să stăm cu mâinile în poală? Numai noi să nu sămănăm grăunțul din sudoarea noastră, ca să răsăie, și să se facă de săceriș pe seama fii-filor noștri, ca să se bucere și ei când nu vom fi noi, nici nu se va mai cunoaște locul nostru? Când au mai căutat Monarhul spre smerenia slugii sale, ca acum pe vremea noastră, acum ajunge vreme să grăiesc de toate, fără vă rog fiți părinți neamului nostru, care numai prin a noastră osteneală poate păși spre mântuirea sa.

Chiar ca leam fiul vostru cel iubit să vă uitați la neam care s'au primejduit întră Erusalim și Ierihon. Turnați unt de lemn și vin, puneți pe dobitoacul vostru. Samarineanul cel milostiv dela Beciu nu este înainte mergător spre pildă și îndemn. Înțelegiți cuvintele vasului celui ales, fiște oare din voi să facă spre plăcere vecinului (neamului), întru bine spre zidire, că și Cristos, nu lui-și singur...

Toomeala caselor prin împotrivirea

ce s'au fost pus, s'au suit la 36 de mii, până cătră 26 de mii ar fi bani gata. Din îndurarea cea lăudată a iubitorului de neam, 15 mii ce le-au dăruit unsul Domnului se află dați în oamăță, care într'un an doar deabia se vor socote, însă și atunci vor fi de trebuință. Acum să faceți samă de suma hotărâtă de unde vom putea, dela noi înșine, dela preoți, dela dieci, dela mireni, cărziaci și din lada bisericii cu înțălesul cel bun al bătrânilor și al titorilor bisericești, tot cu numele să se scrie dela cine, și cât, și să se trimită încoace cât mai îngrabă, pe lângă ovitanța ce se va da de aici. Să nădăduim că nu se va prepune nime, că doază se mănăce acei bani aicea fără treabă, nu, să mă credeți, până la un ban se va da seamă mai pe urmă unde s'au pus, și nădăduim că nici sfinția Voastră nu vă veți atinge de banii aceia, ca nu cumva să capete nevoitorii de bani prilej a strica, și a împiedeca aducerea banilor, și s'or pune stagi la toată fericirea, și pe la care se află bani în lada satului, acolo să se pue bătrânii satului, și deregătoarele la cale cu aceia ca în scris să făgăduiască cevaș sumă pe această treabă, și scrioarea aceia să se trimită încoace unde aicea să se aștearnă la Crăiescul Gubern cu rugăciune să se îngăduie a lua de acolo... spre scoaterea făgăduințelor vom... să se facă și acela cap. Cu cumpăt bun să fie toate și fără silă, auziți ca să nu fie ponosla! Sibiu, 31 Ianuarie 821. Al frațiilor Voastre de bine voritor: E. Vasile Moga.

(Va urma.)

sens, că aceste naționalități sunt înălțurate, ci pentru că ele au aceleași drepturi, și iudeii nu au în chestiuni de credință nici o prerogativă față de păgâni. Mântuitorul Hristos s'a rugat: „ca toți una să fie” — o unitate — se înțelege după credință, iar nu după naționalitate. Poți să te desparți de prejudeciile religioase ale poporului și în același timp să iubești poporul tău cum și l-ai iubit sf. Apostol Paul pe al său, gata a face toate jertfele pentru a-l mântui sufletește. Nu se împacă cu evangelia, nu patriotismul, ci egoismul național (sovinișmul), care nu recunoaște decât ce este al său, iar cătră tot ce este străin se îndreaptă cu dușmănie și cu neabăgare în seamă. Apoi nici Mântuitorul, nici ucenicii săi nu au fost niște cosmopoliti, ba încă Mântuitorul precum se știe din evangelie a plâns soarta nefericită a neamului său. Cosmopolitismul, ca ceva abstract nu poate pătrunde de loc în viața reală a omului. A iubi pe toți fără a face vre-o deosebire între al tău și străin, aceasta e ideea abstractă a cosmopolitismului care samănă bine cu indiferentismul. Omul pentru a sa iubire — iubire reală nu platonice, — îi trebuie obiecte mult mai apropiate, familie, popor și societate. Iubirea patriei sale supune pe om mai puternic decât ceva al tuturor oamenilor, la care și fiecare om în parte nu poate îndrepta o directă atenție afară numai dacă nu cumva e un geniu al lumii!... Sub sentimentul cosmopolitismului ușor se poate acoperi inima rece și mișcată numai de o singură dorință în determinate direcțiuni... Toate idealurile cele mai înalte nu pot trăi și acționa afară de popor; ele vor fi abstracte fără viață, până când nu vor fi însușite de popor, ca anumit organ al omenirii, până când nu-i va fi făcută ca o neapărată funcțiune sufletească. Fără îndoială, mult păgubim din pricina aceluși cosmopolitism, astăzi la modă care zăpăcește bunînțelegere comună socială și duce la așa fel de „desinteresări” ce nu ar trebui să aibă loc în acel ce vrea să se respecte. În numele evangheliei trebuie să ne lăpădam de îngustul naționalism, dar nu patriotim gata a-și da totul pentru poporul și patria sa, apărându și cele mai bune moșteniri ce are. Nedespărțind evangelia de cultură, de viață socială și de stat, noi totuși suntem departe de a preface evangelia în simplă sociologie și desăvârșirea evanghelioasă a o traduce în simple formule sociale. În multe cărți și reviste astăzi se strecoară păreri, că evangelia ar fi marea veste socială a săracilor, — toate celelalte (chestiuni) au (în ea) o însemnare numai de al doilea plan. Mântuitorul Hristos, a fost se zice, unul dintre cei mai mari reformatori sociali, care a dorit să libereze cele mai de jos clase nenorocite ale omenirii: El și-a hotărât un determinat program social, având în vedere robia tuturor oamenilor, isbândirea lor din nevoi, din asupri și din toate celelalte rele de asemenea fel. Pe lângă aceasta unii adaugă, că creștinismul s'a ridicat ca un răspuns la chestiunea socială din Rome, că pauperismul roman reprezintă adevăratul său principiu.

A privi astfel creștinismul, înseamnă a nu-i înțelege de loc, nici esența, nici originea. În adevăr evangelia nu intră de fel în domeniul vre-unei chestiuni sociologice ori economice. Ea vorbește despre egalitatea oamenilor, dar bîr înțeles despre egalitatea lor spirituală; ea învață despre isbăvirea de rău, dar nu de răul economic, ci iarăși de răul spiritual. Predica Mântuitorului Hristos are caracter nu sociologic, ci religios și creștinismul în genere nu a fost numai religiunea săracilor ori a proletarilor, cum pretind unii dintre sociologii de astăzi. „Ferițiți” — zice Hristos — nu simpli „săracilor”, ci „săracii cu duhul” și evangelia în genere a atras la sine mințile și inimile oamenilor nu cu făgăduința îmbunătățirii stării economice. Cuvântarea sa din sinagoga Nazaretului Mântuitorul o începe cu vorbele: „Duhul Domnului peste mine, pentru că m'a uns a predica evangelia săracilor, m'a trimis a vindea pe cei fânți cu inimă, a da scăpare celor prinși și vederea orbilor și a slobozi pe cei apăsați; a binevesti anul plăcut Domnului”. (Luca, IV. 18—19). Aici fiecare vorbă are înțeles spiritual-moral, iar nu social și „anul bine plăcut Domnului” nu-i de loc anul unii belșug material obștesc al vre-unui raiu pământesc. E o desăvârșire fals, că biserica creștină primară cuprindea în sine numai sărăcie, căci se găseau în sinul ei și oameni bogați, și apoi chiar așteptarea hiliastică nu a fost așteptarea unei simple îndestulări economice.

Evangelia, e drept, nu cuprinde în sine nici un program social, totuși, ne dă ceea ce, fără îndoială e mai presus de toate programele de asemenea natură. Prin cuvintele: „iubește pe aproapele tău, ca pe tine însuși” Hristos a revărsat lumina asupra tuturor raporturilor concrete din

viață, în lumea foamei, a sărăciei și a suferinței... Despre iubirea aproapelui nu trebuie să vorbească acei, cari pot face, ca după ei oamenii să sufere de lipsă și să moară. Evagelia nu învață numai solidaritate și ajutor mutual — acesta e conținutul esențial al predicii sale... Evangelia mai dorește, precum prea bine se zice, a schimba socialismul, care se răzămă pe ipoteza reciprocilor ciocniri de interese, — în socialism care să se întemeze pe conștiința unității spirituale. Evangelia nu dă, și nici nu are de scop a da vre-o teorie socială, dar ea lămurește legea iubirii, străină de orice fel de egoism, și în alcătuirile (sociale) în care domnește iubire creștină și anitatea spirituală acolo nu au putere și nu străbat diferitele extreme sociale; iar răul ce din nenorocire izvorește din ele, se nimiceste. Acolo se întreprind și acțiuni bune, pozitive, în folosul celor suferinzi, căci oamenii încălziiți de iubirea creștină nu pot zice celor nenorociiți: „Mergeți în pace, încălziiți-vă și săturați-vă” (Iacob, II, 15) fără să le dea cele de nevoie. Căci evangelia învață: „Și noi trebuie să ne punem viața pentru frați. Celce are bogăția lumii acesteia și vede pe fratele său în lipsă, și-și închide inima din spre dânsul, cum rămâne iubirea lui Dumnezeu în el? Să nu iubim numai cu cuvântul, ci cu fapta și cu adevărul” (I Ioan III, 17).

Astfel, ceea ce am observat mai sus are loc și aici neamestecându-se deodreptul în raporturile sociale, creștinismul, prin ajutorul individualității, îl regenerează și le schimbă în chip spiritual. Adevăratul creștin trebuie să redeștepte adormite și orbite deprinderi ale conștiinței, el are și mănuește toate măsurile înțelepte pentru îmbunătățirea situației sociale, spre micșorarea luptelor aprige pentru existență. Iubirea creștină, nu exclude, se înțelege, o propune organizarea iubirii creștine, care se poate realiza în diferite chipuri raționale, spre ajutorul muncitorilor și al săracilor.

Creștinismul îndreaptă toate îmbunătățirile vieții sociale, toată legiuirea înțeleaptă socială. E trist numai, că sociologii de astăzi, adesea apără spiritul înalt al evangheliei și în realitate sunt foarte departe de el. Pe tonul cel mai ridicat, ei susțin că omenirea e o unitate, și că omul nu se poate depărta de la această unitate, ci trebuie să meargă spre realizarea ei. „Eu sunt obligat să muncesc pentru această unitate”. În toate rătăcirile vieții, în toate nedreptățile și delictelor, precum alții, așa și eu iau parte. Dar eu nu vreau nedreptăți, nu vreau rău, nu vreau suferință și amar pentru cei străini, nu vreau să compătinesc, rog dela toți ertare, plâng și fac rugăciuni, sunt gata să îndur munci pe cruce, numai ca la toate acestea (greșeli) să nu iau parte. Din sentimentul pocăinței răsar iubirea care vrea, să potolească toate, și să slujească tuturor. Cât de înaltă judecată! Dar, cu toate acestea, mai încolo citim, că dorind a sluji aproapelui, noi trebuie: „să reprimăm poftele economice”, iar aceasta se obține prin tot felul de asociațiuni și greve. Insa asociațiunile și grevele acestea sunt sforțări. Da, se răspunde, în adevăr sunt sforțări, dar ele sunt necesare, deoarece, câtă vreme nu sunt realizate acțiunile religioase date pentru viața obștescă, în scopul îmbunătățirii situației clasei muncitorilor, trebuie să intervina forțări streine deși în viitor ele, fără îndoială, vor fi părăsite. Incât, după dânsii deocamdată trebuie forțare și apoi să ne mângâem numai cu aceea, că în viitor ea nu va mai trebui?... Există oare asemenea propagandă în spiritul evangheliei?... Pentru sociologii de astăzi nici o străduire din acest punct de vedere nu se întâmplă. Ei merg chiar până acolo, încât cu mare libertate zic, că Mântuitorul Hristos nu a fost „incarnațiunea alcătuirii și conduitei creștinismului de astăzi”. Ca adevărată blasfemie se prezintă și cuvintele: „Socialismul ca mijloc real al potolirii poftelor economice în corpul omenirii evocă „răvna pentru Casa Domnului” a lui Hristos; de aceea și este el, ca acel bicu cu care Hristos a alungat pe neguțătorii din templu. Observăm, că Hristos a întrebuintat bicul, precum se vede din textul evanghelio, nu asupra oamenilor, ci asupra animalelor, și oare dela răvna sa sfântă pentru casa tatălui său ceresc — lucru curat religios, se poate merge, deși cu oarecare esemanare, la forțarea economică, ca la o protecție sau aceeași răvna a „Casei Domnului”? Să ne ferească Dumnezeu de asemenea comparațiuni!

Departee de evagelie și de spiritul ei sunt și acei sociologi de astăzi, cari se sprijină pe tema: „Tot pământul e al lui Dumnezeu, iar nu al proprietarilor”. Toate sunt ale lui Dumnezeu, e drept: — „Al Domnului este pământul și plinirea lui” (I Kor. X, 25—28), dar asta nu înseamnă, că putem forța și răpi starea dată de Dumnezeu aproapelui nostru. Se

aude și argumentul învechit și plicticos acum pentru toți, al comunismului din biserica creștină primară, și de aici, — concluzia neapăratului comunism ori colectivism general. Dar, mai întâi, biserica nu-i stat, și a schimba cu totul idealul bisericesc în idealul de stat, cum doresc unii, e cu totul peste putință; apoi comunismul bisericesc ierusalimitenesc a fost de întâmplătoare apariție, ce nu a durat multă vreme. De multeori s'a explicat că de o serioasă conducere în baza principiului bunurilor obștești, în biserica ierusalimitenă, nu poate fi vorba, cum arată pilda Ananiei și a Safirei, iar în alte biserici creștine primare, nici nu s'a gândit la o comunitate de bunuri (I Tesal. IV, 11, 12: — II Tes. III, 10; — I Kor. XIII, 3); agapele de seară în care bogații se săturau iar săracii răbdau (I Kor. XI, 21), vorbește limpede împotriva bunurilor comune. (Va urma).

Din România.

Legea clerului. În senatul român s'a început discuția asupra proiectului de lege despre modificarea unor articole din legea clerului și a seminarilor. Raportor e P. S. Sa episcopul Gherasim Timuș.

Case de economie școlară. Ministrul român de culte și instrucțiune publică a dat un nou regulament cu privire la casele de economie școlară, obligatoare pe lângă toate școlile primare urbane de băieți și fete din România. Casele de economie școlară stau în legătură cu băncile populare, unde se vor depune economiile copiilor. Fiecare învățător adună dela elevii săi micile economii și le depune la banca populară. Casele încep să funcționeze la 1 Octombrie și se închid la 1 Mai. Libelele de depuneri ale elevilor rămân la directorii școlarelor, câtă vreme elevul stă în școală, și se dau elevilor deodată cu certificatul de absolvare. La sfârșitul anului au a se face rapoarte amănunțite revizorilor școlari despre rezultatele obținute. Casele de economie școlară sunt puse sub controlul ministrului instrucțiunii publice, și toți inspectorii școlari și revizorii au dreptul de a le inspecta.

„Albina”.

Adunarea generală a primului nostru institut de bani „Albina” e convocată pe 27 Martie n. la Sibiu. Din partea consiliului de administrațiune îi va fi supus spre apreciere următorul raport:

Onorată adunare generală! Anul expirat a pornit cu tendința, de a se ieftini numărul, ceea ce a și urmat. Acest efect în parte s'a paralizat însă la institutul nostru prin aceea, că noi n'am găsit de cuviință, față cu deponenții noștri, să reducem etalonul intereselor dela depuneri, urcat abia în anul premergător, din care motiv depunerile s'au și urcat în cursul anului cu un mil'on și jumătate.

Tot asemenea am avut de a trage consecințele depresiunii anului precedent și la cursul efectelor, care la încheierea bilanțului se manifestă în o pierdere de K 48,409.41 amortizată din fondul special de rezervă.

Cu toate acestea, putem fi mulțumiți cu rezultatele obținute în anul de gestiune expirat, în care s'a manifestat deja întreg capitalul societar urcat la dublu în anul 1907.

De un șir de ani factori competenți din Bănat insistă ca să înființăm o filială în Bănat, ca un lucru, care ar avea o influență binefăcătoare asupra multor institute financiare din acele părți, cari și azi iau interese ce s'ar putea taxa de uzurărie.

Intr'acestea direcțiunea institutului de credit și economii „Lugoșana” din Lugoș vine și ne face propunerea, ca să înființăm o filială în Lugoș, în care caz „Lugoșana” ar fuziona cu institutul nostru, trecând toate activele și pasivele ei per 31 Dec. 1908 la noi, sub condițiunea: ca acționarii ei pentru 1,500 de acții de ale „Lugoșanei” a 200 Cor. să capete 750 acții de ale „Albinei”.

Direcțiunea institutului nostru a emis o anchetă la Lugoș pentru examinarea situațiunii din toate punctele de vedere, și pe baza raportului acelei anchete, constat fiind, că și în cazul extrem capitalul societar al „Lugoșanei” ar rămânea neatins, a înființat filiala, iar direcțiunea „Lugoșanei” a decis liquidarea, ceea ce până la ziua adunării noastre generale va trebui să decidă și adunarea ei generală, convocată pe 4 Martie a. c.

Fuzionarea „Lugoșanei” cu institutul nostru reclamând iarăși urcarea capitalului societar și modificarea statutelor, la locul său urmează și propunerile în această privință.

După ordinea vechimei ies din consiliul de administrațiune dnii Dr. Eusebiu Roșca și Ilie Trailă.

Locurile devenite astfel vacante veți binevoi a le îndeplini, alegând 2 membri, cu mandat pe 6 ani.

În sensul §-lui 37 din statute membrii ieșiți din direcțiune pot fi realesi.

Tot cu ziua acestei adunări generale expiră și mandatul întregului comitet de supraveghiare.

Vă rugăm ca la locul său să alegeți și 5 membri în amintitul comitet, cu mandat pe 3 ani.

*

După acestea ne luăm voie a vă prezenta tabloul comparativ al operațiunilor principale ale institutului. (Urmează datele amănunțite, apoi propunerea cu privire la împărțirea profitului):

Relativ la distribuirea profitului net de K 341,893.75 ne luăm voie a vă face următoarea propunere: I. Să se dea acționarilor dividenda de 5% prevăzută în §. 64 din statute, după capitalul social de K 2,400,000, adică K 120,000.—. II. Restul de K 221,893.75 să se împartă cum urmează:

1. 19% tantiemă statutară (§ 64. b, c, d, e, f) membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghiare și funcționarilor institutului K 42,159.83.

2. Remunerațiune funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor K 1,900.—.

3. Pentru scopuri culturale și de binefacere K 18,000.—.

4. Supradividendă acț. K 120,000.—.

5. Fond. gen. de rezervă K 30,000.—.

6. Fondului de penziuni al funcționarilor K 7,000.—.

7. Fondului special de rezervă restul de K 2,833.92. K 221,893.75.

Primind această propunere: dividenda anului 1908 va fi de K 20.— de acție și se poate ridica imediat după adunarea generală.

Fondul general de rezervă va fi de K 373,000.—.

Fond. special de rezervă K 115,322.07.

Fondul de penziuni al funcționarilor de K 600,436.—.

Terminând, vă prezentăm rațiociniul cu toate conturile sale, rugându-vă, ca după ce veți fi ascultat și raportul comitetului de supraveghiare să binevoiți:

1. a aproba bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1908 și a da direcțiunii și comitetului de supraveghiare absolut pentru gestiunea lor pe anul expirat;

2. a primi propunerea noastră cu privire la distribuirea profitului net;

3. a distribui suma destinată pentru scopuri culturale și de binefacere;

4. a fixa prețul marcelor de prezență pe anul curent;

5. a decide fuzionarea cu institutul de credit și economii „Lugoșana” din Lugoș;

6. a primi propunerea pentru urcarea capitalului societar la K 3,000,000.—;

7. a primi propunerea pentru modificarea statutelor institutului;

8. a primi propunerea relativ la modificarea concluziunii X din 1907;

9. a alege în direcțiune doi membri cu mandat pe 6 ani;

10. a alege cinci membri în comitetul de supraveghiare cu mandat pe trei ani.

Din ședința direcțiunii, ținută la 19 Februarie 1909.

Iosif St. Șuluțu m. p., Cosma m. p.,
prezident. director executiv.

Propunere

relativ la distribuirea cotei pentru scopuri culturale și de binefacere, de K 18,000.

1. Nenorociiilor prin cutremur de pământ din Italia K 500.—.

2. Rata III. din suma de K 10,000 votată la fondul pentru întregirea la 8 clase a gimnaziului gr.-oriental din Brad K 2,000.—.

3. La fondul mesei studenților, întemeiată și susținută de institut K 6,000.—.

4. Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român:

a) la fondul muz. etnografic K 1,000.—

b) la fondul „G. Barițiu” K 1,000.—.

5. Școlii pentru economia și industria de casă a Reuniunii femeilor române din Sibiu K 1,000.—.

6. Școlii elementare de fete a aceleiași reuniunii K 600.—.

7. Reuniunii române de muzică din Sibiu K 200.—.

8. Reuniunii române de agricultură din Sibiu K 200.—.

9. Reuniunii pompierilor din Sibiu K 100.—
10. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiu K 100.—
11. Reuniunii igienice din Sibiu K 100.—
12. Gremiului comercial din Sibiu K 100.—
13. Internatului Reuniunii femeilor române din Brașov K 400.—
14. Asociaț. pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov K 200.—
15. Reuniunii de muzică din Brașov K 200.—
16. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov K 100.—
17. La fondul studenților morboși din Brașov K 200.—
18. La fondul studenților morboși din Blaj K 200.—
19. La fondul studenților morboși din Brad K 200.—
20. Tinerimei universitare din Buda-pesta („Petru Maior“) K 200.—
21. Tinerimei universitare din Cluj K 200.—
22. Internatului gr.-or. din Beiuș K 200.—
23. Reuniunii fem. rom. din Deva pentru atelierul industriei de casă K 200.—
24. La dispoziția direcțiunii K 2,800.— Total K 18,000.— (Va urma).

NOUȚĂȚI.

Procese de presă. Pe ziua de ieri 11 Martie a fost citată la tribunalul din Murăș-Oșorheiu din partea judecătorului de instrucție în procesul pentru scrisorile și articolele apărute în numărul jubiliar al „G. Transilv.“ următorii domni: George Pop de Băsești, P. Cosma, Fr. Hossu-Longin, protopopul G. Simu, Dr. Cassiu Maniu și Dr. Caius Brediceanu.

Noul guvern militar al Bosniei. Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru a numit pe generalul de infanterie *Marian Varesanin*, până aci comandant al militar al orașului Zara, comandant al corpului 15 de armată și șef al guvernului militar din Bosnia și Herțegovina. Guvernorul de până acum, generalul de cavalerie *Winzor*, a fost ridicat la rangul de baron și dispensat dela purtarea oficiului, pe motivul, că nu cunoaște limbile acestor țări, și nu poate comunica cu poporul și cu reprezentanții acestuia. Așa se spune în autograful prealalt.

† Daniil Pop, paroh în Geoagiul-Suseni, protopresbiteratul Orăștiei, după un morb lung și greu a decedat Duminecă în 15 Februarie v. în etate de 49 ani, și după un serviciu de 16 ani la altarul Domnului. A lăsat în urma sa pe văduva Ludovica și Elena și fiicele Lucreția, Veturia și Alena și nepoatele Maria, Ana și Agneta. Odihnească în pace!

Cassa de păstrare generală din Sibiu, institutul de bani săsesc, care și-a ținut în 9 Martie adunarea generală, a realizat în anul trecut un profit net de rotund 240 de mii, din care 120 de mii s'au destinat pentru scopuri culturale și de filantropie. Averele fondurilor de rezervă, de pensie și de garanție al scrișurilor fonciare se urcă la 6 și jum. milioane cor.

Teatru în Focșani. În primăvara asta se va începe la Focșani construirea unui teatru. Lucrările vor costa peste două sute de mii de lei.

Deraiere. Trenul personal dintre Panciova și Vârșeț a deraiat în apropierea comunei Nicolșin. Accidentul este o urmare a inundărilor de primăvară, cari au stricat linia ferată. Călătorii nu s'au nenorocit. Circulația se face cu trecere în alt tren.

Inundații. Din unele județe din România telegramele anunță inundații provocate de topierea repede a zăpezii și de ploii mari. Mai multe comune au fost inundate. Pagubele pricinuite sunt destul de considerabile. — În Iași apele Bahluiului s'au revărsat asupra părții de jos a orașului, linia ferată Iași-Vaslui și Iași Pașcani este sub apă. — Ialomița a inundat din 3 părți comuna Slobozia, din cauza înfundării sloiurilor în dreptul comunei. Sloiurile se sparg cu ajutor de dinamită. Râul Județului s'au revărsat peste câteva sate din județul Brăila. Mari inundații se comunică și din Bulgaria de nord. Lângă Novi-Bazar calea ferată este întreruptă.

Abuz de băutură. Int'un sat de lângă Beicicherecul mare, cu prilejul unei pomeni, la care au luat parte mai alesi țărani sârbi, oamenii au consumat mari cantități de rachiu. S'au bolnăvit greu douăzeci de persoane; câteva au murit în urma abuzului de băutură. Tribunalul din Beicicherec a trimis la fața locului pe judecătorul de instrucție și mai mulți medici.

Sinucidere. O elevă din clasa a 7 liceală din București, fată de colonel, s'a sinucis aruncându-se înaintea trenului. Nenorocita se numea Jeana Cristescu; moartea ei se crede că se datorește mai ales surmenajului, — fata munea la școală peste puterile sale.

La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală pe sama mese-riașilor noștri au mai dăruit: Ioan Vulcu, eon. (Turnișor), din prilejul căsătoriei ficei sale Elisaveta cu măestrul pantofar Lazar Părău (Sibiu) 1 cor.; Nicolae Muntăiu, secretarul băncii „Silvania“ (Șimleu), soția sa Sabina r. Deleu, copilul lor Nicolăuțică fiecare câte 20 bani; Const. Prie, paroh (Săcădate), 1 cor.; Nicolae Bratu, tipograf (Berlin), 2 cor. și Vic. Tordășian, prezid., 10 bani.

Muzica țigănească în Paris. Țiganii muzicau din Ungaria aveau zile bune și făceau multe parale în restaurante și cafenele parisiene. Acum însă lucrurile s'au schimbat, și concurența s'a ivit și aici, silind pe unii muzicanți să-și încerce norocul în alte țări, iar pe alții să revină în patrie. Concurența provine din faptul, că din conservatoriile franceze, unde instrucția se dă gratuit, ies pe fiecare an o mulțime de puteri nouă, cari încep să în-lăture din toate localurile publice pe muzicanții străini, și fac o muzică mai ieftină, poate și mai bună.

Cât ar costa războiul? Intr'un ziar militar german un specialist face socoteală, cât ar costa pe Austria și Ungaria un război cu Sârbia și Muntenegru. Sârbia are pe hârtie cam 400 de mii de soldați, la 2½ milioane de locuitori; în adevăr va avea 160 de mii, din cari 2 părți din 3 cu puști moderne, iar a treia parte cu puști vechi. Austro-Ungaria, spre a isprăvi repede, va trebui să trimită 240 de mii; mai ținând seamă și de trupele de sprijin, etc. ar trebui 300 de mii. Muntenegru poate avea 40 de mii de bărbați în stare de-a purta armele, la 247 de mii de locuitori. Vor trebui 100 de mii de soldați să-i combată. Cu Sârbia în ținea războiului cel mult două luni dela mobilizare, când țara ar fi mai toată ocupată. Atunci s'ar putea micșora armata de ocupație: spre a liniști țara și a stârpi bandele, ar fi nevoie de patru luni și de 80—100 de mii de soldați. În Muntenegru ar trebui două luni de război, după aceea patru luni de pacificare cu 20—30 de mii de oameni. — Cheltueala ar fi: pentru cele 2 luni de război 300 de milioane de coroane; pentru 4 luni de pacificare 180 de milioane. Penziile pentru nevolnicii ar face o sută de milioane; altă sută de milioane s'ar cheltui cu punerea armatei în stare de a purta război. În total ar fi șapte sute de milioane de coroane. Cheltuiala aceasta ar plăti-o, în parte, țările cucerite. Folosul monarhiei ar fi, că s'ar stârpi turburările în Balcani.

Unelte economice.

Vestim pe economii noștri, că comitetul nostru central pune la dispoziție spre folosire, pe lângă purtarea cheltuielilor de transport, plugul sistem Sack, grapa de fânață (muschi) și mașina „Tornado“ pentru sfărțicatul cocenilor de cucuruz.

Uneltele se dau cu preferință membrilor Reuniunii, locuitori în comunele, unde asemenea uneltele nu s'au folosit până acum, și se iau în primire dela subscrisul secretar. Aceste unelte la dorință se pot cumpăra dela Reuniune cu preț convenabil.

Sibiu, 11 Martie n. 1909.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pantaleon Lucuța Vic. Tordășianu
prezident. secretar.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“. Din opul „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară“, de Teodor V. Păcățian, au apărut până acuma patru volume, și să află puse deja sub tipar alte două volume, — al V-lea, în care se cuprind vorbirile deputaților români rostite în dietă în ciclul parlamentar 1869—72, și al VI-lea, care conține mișcările politice-naționale ale Românilor din statul ungar până la anul 1881, când s'a stabilit programul național dela Sibiu. Volumele apărute se vând cu câte 10 coroane exemplarul negat, și se pot comanda dela autorul în Sibiu (Nagyszeben). Prețul se poate plăti și în rate.

„Minerva“, institut de arte grafice și editură în București, a mai scos din tipar următoarele cărți bune românești: *Valea Albă*, roman istoric, 1476, de G. Becescu-Silvan, prețul 1 leu 50 bani. *Departe de lume*, nuvele de *Constanța Hodoș*, prețul 1 leu 50 bani. *Valurile vieții*, novele traduse de *Izabela Sadoveanu*, prețul 30 bani. *Scrieri alese*, de *Mumulean, Hrisoverghi și Cucuorean*, prețul 30 bani. *Catehismul bisericii budhiste de meazăzi*, traducere de *Gr. Goilav*, prețul 30 bani. *Țăr-muri bizare*, traduse de *I. Răduț*, prețul 30 bani. *Povestiri vânătoarești*, de *Ivan Turgheniev*, prețul 30 bani. *Visuri înstelate*, de *Flamarion*, traducere de *S. Nădejde*, prețul 30 bani și *Din valurile vieții*, de *Ioan Slavici*, prețul 30 bani. Se pot comanda și dela librăria arhidieceșană din Sibiu.

„Biblioteca pentru toți“, numărul 435—436 cuprinde celebrul roman *Un erou al timpului nostru*, de marele scriitor rus *Mihail Lermontov*. În acest roman autorul zugrăvește cu pană de măestru viața și aventurile ofițerilor ruși trimiși să și facă datoria în ținuturile îndepărtate ale Caucașului și să se lupte cu populațiile din partea locului. *Lermontov* se folosește de acest prilej ca să descrie natura sălbatică din Caucaș, unde omul respiră în deplină libertate, precum și morăvurile, tradițiile, dramele popoarelor caucasiene născute pentru război. Stil simplu și curgător pe alocurea duios și mișcător, zugrăvire admirabilă a peisajului, observații fine și spirituale ce farmecă pe cetitor, iată calitățile acestei scrieri. Cât de frumos și de interesant e romanul „Un erou al timpului nostru“ o dovedește faptul, că apare acum în ediția a III-e după un interval relativ scurt. Traducerea e făcută într'o românească aleasă și curată de cătră cunoscutul publicist *B. Marian*. Prețul 60 bani. Se află de vânzare la toate librăriile. Catalogul complet al acestei „Bibliotecă pentru toți“, care cuprinde peste 400 de volume, îmbrățișând toate ramurile: literatură, știință, teatru, poezii etc. să se ceară librăriei editoare *Leon Alcațoy*, la București.

Poșta ultimă.

Conflictul cu Sârbia.

În sfârșit guvernul sârbesc a trimis declarație oficioasă, tuturor puterilor mari europene, de cuprinsul, că nu are intențiunea să provoace conflict și război cu monarhia noastră pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei, că nu cere nici o compensație teritorială, politică, ori economică, ci lasă în grija puterilor mari europene chestiunea de anexarea Bosniei și Herțegovinei, după ce ele sunt chemate se confirme ori nu anexarea făcută. Cu Austro-Ungaria Sârbia vrea să mențină raporturi bune de vecinătate, și își va implini prin urmare și în viitor datorințele de stat vecin. Primejdia războiului e deci acum de tot delaturată.

Deschiderea reichsrathului.

Mercuri s'a făcut deschiderea reichsrathului austriac în Viena. S'a manifestat mare interes. Toți deputații erau prezenți și toate galeriile erau ocupate de public. Membrii guvernului au fost primiți cu hui dueli din partea Cehilor radicali, la intrarea lor în sala de ședințe. Președinte de etate a fost *Dr. Funke*, care a pus numai decât la ordinea zilei alegerea biroului. Președinte a fost ales *Dr. Pattai*, din partidul social-creștin, iar vicepreședinți următorii: *Steinwender, Storzinski, Pernerstorfer, Laginja și Zazkorva*. Ministrul-președinte *Bienert* a espus apoi programul guvernului. *Eri, Joi*, au fost alese comisiunile și s'a început discuția asupra legii despre votarea recruților.

Poșta redacției.

„Sistemul electoral de azi“... nu corespunde vederilor noastre. Nu se poate publica.

Dlui M. În fruntea foii stă tipărit, oă manuscriptele nepublicate nu se înapoiază.

Teatru german.

Sâmbătă: *Minna von Barnhelm*, comedie în 5 acte, de *Lessing*.

Duminecă după amiază la oarele trei *Dollarprincessin*, operetă, sara la oarele 7 *Madame Sangine*, comedie, fara cea oare.

Luni: *Sonntagskind*, operetă.

Fete și băeți

se desvoaltă repede și bine și își pierd toate casurile de slăbiciune, dacă le procură nutreământul de lipsă în forma

Emulsiunea lui SCOTT

cel mai bun dintre toate mijloacele de întărire, care în decurs de 32 ani a fost cald recomandată atât de medici cât și de moașe.

Emulsiunea lui SCOTT

e dulce ca crema și mai ușor de mistuit ca laptele. 3 (270) 5—5

Prețul sticlei originale cor. 2.50.

Se găsește în toate farmaciile.

Societatea pe acții pentru exploatarea și exportul apei minerale ungare

Budapesta V. Báthory u. 5.

Depozite generale la Dni:

Ludovic Fuchs și I. B. Misselbacher
în Sibiu (Nagyszeben).

APE MINERALE

sunt în depozit și se vând cu schimb sticlelor următoarele:

Borszék, fântâna principală
Borszék, fântâna Kossuth
Borszék, fântâna Baltazar
Matoss, din fântâna Bodok
Baross
Borhegy
Boholt

Előpatak
Rákossul-sup. „Maria“
Fehérkő
Gloria
Isvorul Hebe
Horgász

Hankó
Kászón-Jakabfalva
Kászón-Salutaris
Repat
Selter-săcuiesc
Stojka.

Nr. 2473/1909.

[70] 2-2

Aviz de târg Timișan.

In anul curent târgul de țară dela sf. Iosif se va ținea din 18 Martie până inclusive 22 Martie 1909.

Mânarea a tot felul de vite în târg e permisă de Joi 18 Martie 5 oare dimineața.

Temesvár, 14 Februarie 1909.

Dela căpitanatul suprem orașenesc:

Francisc Beé
căpitan suprem.

Nr. 131/1909 prot.

[81] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa II-a Ferihaz, protopresbiteratul tractului Si-

ghișoara, pe baza rezoluției Preaveneratului Consistoriu arhidiecezan dto 17 Februarie 1909. Nr. 1951 Bis. să publice concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fașionate la coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor așterne, în termenul sus indicat, subscrisului Oficiu protopresbiterat cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Sighișoara, 22 Februarie 1909.

Oficiu protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernat.

Demitrie Moldovan
protopop.

Publicare de licitațiune.

Comitetul parohial gr.-or. din Gușterită, tractul Sibiului, dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice minue de edificarea școalei confesionale la 22 Martie n. a. c. la 9 oare în localul școalei.

Prețul strigării este cor. 11,720.50. Oferte să primesc verbal și în scris, provăzute cu un vadiu de 10% după prețul de strigare. Comuna bisericească dă următorul material: cărămida și lemnul de stejar trebuincios, și conform preliminarului 120 m³ nășip în stare brută.

Gușterita (Szenterzsébet) la 11 Martie 1909 n.

Pentru comitetul parohial:

Traian Petrișor
pres. com.

George Stăneasă
epitrop.

(87) 1-1

Atenție!
75,000 pãrechi de ghete.

4 pãrechi ghete numai cor. 7.

Din cauza stagnerii de platã a mai multor fabrici mari, am fost însãrcinat a vinde un mare cuant de ghete, cu mult sub prețul de fabricare. Vãnd deci oricui 2 pãrechi ghete cu șinor pentru domni și 2 pentru dame, din piele brune sau negre, galoșate, cu talpã durabilã de piele, foarte elegante, cel mai nou faș-n. Mãrime dupã Nr. Toate 4 pãrechile costã numai K 7. Trimitere prin ramburs.

G. TIMBERG, export de ghete,
Krakau Nr. 121/72.

Schimbul e permis sau returnarea banilor.

(82) 1-1

„BRADETUL“, institut de credit și economii societate pe acții în Orlat.**Convocare.**

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Brădetul“ societate pe acții, se invitã conform §-lui 19 din statutele societãții la a

XV-a adunare generalã ordinarã,

care se va ținea în Orlat la 29 Martie n. a. c., 12 oare a. m. 1909, în localitatea institutului pe lângã următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1908 și propunerile acesteia.
 2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
 3. Deciziune asupra compturilor anuale și asupra împãrtirii profitului curat.
 4. Statorirea marcelor de prezență și a salariilor pro 1909.
 5. Alegerea unui membru în direcțiune.
 6. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunãri generale.
 7. Eventuale propuneri în marginile statutelor.
- Domnii acționari, curi în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societãții, doresc a participa în persoanã ori prin plenipotențiați, sunt poftiți a și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până la 29 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunãrii.

Orlat, în 9 Martie 1909.

[86] 1-1

Direcțiunea.

Active — Vagyon.

Bilanț cu 31 Dec. 1908. — Mérleg számla 1908. dec. hó 31-én.

Pasive — Teher.

	K	f
Cassa în numãrar — Pénztár készlet	7,045	39
Escompt — Váltó kölesön	79,583	50
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölesönök:		
a) Impr. cu caventi — Kezesség mellett 153,239—		
b) Impr. pe hipotecã — Jelzálogra	98,927	60
Depuneri proprii — Saját betétek	47,423	60
Imprumuturi de cont-curent — Folyó számlára	36,999	—
Casa institutului — Az intézet épülete	8,500	—
Anticipațiuni — Előlegek		85-11
Mobiliar — Felszerelés	643	—
10% amortizare — leírás 10%	64	30
Efecte — Értékpapírok	1,200	—
Diverși debitori — Különbéle adosók		200—
	483,781	90

	K	f
Capital de acții: 500 buc. à 50 K — Részvénytőke	25,000	—
Depuneri spre fructif. — Betétek	347,412	13
Fond de rezervã — Tartalék alap	41,409	63
Fond de binefacere — Jótékony célú alap	4,645	22
Fond de penziune — Nyugdíj alap	3,697	66
Interese transitoare — Atmeneti kamatok		3,478-52
Divid. neridicată — Fel nem vett osztalék		40—
Pro diverse — Különbélek		843-83
Profit curat — Tiszta nyereség		7,254-91
	483,781	90

Spese — Kiadás.

Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség számla.

Venite — Bevétel.

	K	f
Interese la depuneri spre fructif. — Betéti kamatok	17,368	69
Spese administrative — Kezelési költség:		
a) spese de cancelarie — Irodai költségek	1,452	82
b) contribuțiune directã — adó	1,889	98
c) darea comitatensã — megyei potadó	491	14
d) arunc comunã și camerã — községi és kamarã	1,387	24
e) competență — illeték	33	28
f) darea după interesele depunerilor — betéti kamatok után	1,736	87
Marce de prezență — Jelenléti jegyek		914—
Salare — Fizetések	2,400	—
10% amortizare din mobiliar — 10% felszerelésből leírás	64	30
Profit curat — Tiszta nyereség		7,254-91
	34,943	23

	K	f
Diverse interese — Különbéle kamatok	30,468	56
Interese de întârziere — Késedelmi kamatok	779	30
Provizione — Jutalék	2,115	87
Competință — Illeték	1,250	—
Chirie — Házbér	330	—
	34,943	23

Orlat, la 31 Decembrie 1909.

Dr. George Prunaș m. p.,
prezident.

Ioan Manta m. p.,
v. prezident.

Dionisiu Aaron m. p.,
cassar.

Ludovic Pesamosca m. p.,
contabil.

Valeriu Popoviciu m. p.,
membru în direcțiune.

Ioan Hansu m. p.,
membru în direcțiune.

Alexandru Dregan m. p.,
secretar-controrol.

Iosif Lissai m. p.,
rev. exp. al „Solidaritãții“.

Subscrisul comitet de supraveghiere am examinat bilanțul prezent, precum și contul profitului și al perderilor și asemãnãndu l cu registrele principale și auxiliare l am aflat în deplinã consonanță ce acestea și corect. — Alulirott felügyelő bizottság a jelen mérleg számlát, valamint a nyereség és veszteség számlát a fő és segédkönyvekkel összehasonlítván, azokkal megegyezőknek és helyesnek találta.

Orlat, la 10 Martie 1909.

Dr. Ioan Stroia m. p.,
prezid. comit. de supraveghiere.

Ioan Ivan m. p.,
membru în comit. de suprav.

Aurel Decei m. p.,
membru în comit. de suprav.

„MARGINEANA“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Poiana (comitatul Szeben).**Convocare.**

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Mărgineana“, sunt invitați prin aceasta la a

II-a adunare generalã ordinarã,

care se va ținea în Poiana Duminecã, la 21 Martie 1909 st. n. la oarele 2 p. m. în localul institutului cu următorul

Program:

1. Bilanțul anului de gestiune 1908, raportul anual al direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului curat realizat conform bilanțului.
3. Fuzionarea institutului „Riureana“, însoțire agronomicã de magazin și anticipații în Șugag, cu institutul „Mărgineana“.
4. Urcarea capitalului social.
5. Eventuale propuneri conform §-lui 25 din statute.

NB. Domnii acționari, cari în sensul §-lui 16 din statutele societãții doresc a participa la adunarea generalã în persoanã sau prin plenipotențiați sunt poftiți a și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel puțin cu 1 oarã înainte de deschiderea adunãrii.

Poiana, în 27 Februarie 1909.

[85] 1-1

Direcțiunea.

Activa.

Bilanț cu 31 Decembrie 1908.

Pasiva.

	K	f
Cassa în numãrar	6,059	05
Cambii escontate	126,211	—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi	54,675	—
Imprumuturi hipotecare	49,694	—
Credite de cont-curent	67,777	86
Acții dela bănci	2,765	—
Spese de fondare	865	—
dupã amortizare de 20%	173	—
Mobiliar	1,261	—
dupã amortizare de 5%	64	—
Debitori		57-97
	309,128	80

	K	f
Capital societar 800 acții à K 100	80,000	—
Fond de rezervã	2,327	71
Fond cultural-filantropic		52-08
Fondul bisericeii nouã din Poiana		52-08
Depuneri spre fructificare	213,982	14
Creditori		409-48
Dividende neridicate		87-50
Interese transitoare anticipate		5,593-68
Profit curat		6,624-21
	309,128	88

Debit.

Contul Profit și Perdere.

Credit.

	K	f
Interese la depuneri spre fructificare	6,517	72
Spese:		
salare	480	—
chirie, imprimate, porto ș. a.	1,040	—
Dare:		
directã și aruncuri	993	39
10% după interesele depunerilor	651	77
Amortizãri:		
20% din speșele de fondare	173	—
5% din mobiliar	64	—
Profit curat		6,624-21
	16,544	54

	K	f
Interese:		
dela cambii escontate	6,799	96
dela imprumuturi pe obligațiuni cu caventi	2,436	02
dela imprumuturi hipotecare	1,879	54
dela cont-curent	5,254	11
dela acții	37	50
Competințe		137-41
	16,544	54

Poiana, 31 Decembrie 1908.

N. Dobrotã m. p., director executiv.

Constantin Radu m. p., cassar.

Romul Vraciu m. p., contabil.

George Bãrbat m. p., prezident.
Aron Bozdog m. p.

Direcțiunea:

Ioan Muntean m. p.

Dumitru Ghișe m. p.

Ilie Dãncilã m. p.

Ioan Vãtãșan m. p., revizor-expert al „Solidaritãții“.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplinã regulã și în consonanță cu registrele institutului.
Poiana, 27 Februarie 1909.

Comitetul de supraveghiere:
Nicolae Dobrotã m. p.

Ioan Vlad m. p.

Nicolae Fântãnã m. p.